

Turinys

1. Kada turėčiau imti paskolą?
2. Kiek galiu pasiskolinti, kuria valiuta?
3. Kaip paskola bus apmokėta?
4. Kokios yra paskolos sąlygos?
5. Kaip bus skaičiuojama užstato vertė?
6. Kokios yra skolinimosi rizikos?
7. Kaip bus skaičiuojamos palūkanos?

1. Kada turėčiau imti paskolą?

Įkeisdami vertybinius popierius, galite naudotis paskola. Galima skolintis tiek, kiek yra laisvų lėšų (žiūrėti 5 klausimą), norint:

- Įsigyti vertybinių popierių;
- Apsidrausti nuo valiutos rizikos.

Pavyzdžiui, kai visi jūsų sąskaitoje esantys pinigai jau yra investuoti, o rinkoje atsiranda patraukli investicijos galimybė, jums nereikia parduoti turimų vertybinių popierių. Jūs galite paprasčiausiai gauti paskolą, įkeisdami turimus vertybinius popierius, ir investuoti į norimas akcijas. Paskola gali būti gražinta vėliau, kai vertybiniai popieriai parduodami. Tokia paskola leidžia naudotis svertu, o tai reiškia, jog gali būti uždirbtas didesnis pelnas, jei akcijų kaina kyla, tačiau kainos kritimas sudarys atitinkamai didesnę nuostolį.

2. Kiek galiu pasiskolinti, kuria valiuta?

Paskolą galima gauti valiutomis, kurios pateiktos „Paskolų su užstatu palūkanų normos“ sąrašė, pateiktame LHV tinklalapyje. Didelis valiutų pasirinkimas leidžia apsaugoti nuo valiutos rizikos.

Maksimali paskolos suma priklausys nuo sąskaitoje esančių vertybinių popierių rinkos vertės, o taip pat nuo LHV nustatyto bendrojo paskolos limito. Šiuo metu LHV gali suteikti maksimalią 100 000 eurų ar ekvivalentaus dydžio paskolą kita valiuta be papildomo kreipimosi į banką. Jei jums reikia didesnės paskolos nei nurodytas dydis, kreipkitės į LHV klientų aptarnavimo padalinį (+370) 5 204 7 204 arba info@lhv.lt.

3. Kaip paskola bus apmokėta?

Paskola bus gražinama automatiškai. Kiekvienas pervedimas į sąskaita sumažins gautos paskolos sumą, tačiau galimybę pasiskolinti visada turėsite priklausomai nuo jūsų laisvų lėšų dydžio. Jei pasiskolinite viena valiuta, o pervedimas į sąskaita atliekamas kita valiuta, tuomet reikės atlikti valiutos konvertavimą (valiuta nebus automatiškai konvertuojama). Palūkanos bus mokamos tik už laikotarpį, per kurį naudojotės paskola.

4. Kokios yra paskolos sąlygos?

Prieš skolinantis pirmiausia turite sutikti su „**Vertybinių popierių ir pinigų skolinimosi specialiosiomis sąlygomis**“.

Asmuo, sutikdamas su minėtomis sąlygomis, patvirtina, kad yra susipažinęs su įvairiomis rizikos rūšimis, susijusiomis su sandoriais, kuriems naudojamas svertas, ir suteikia teisę LHV bankui disponuoti vertybiniais popieriais, kurie yra paskolos užstatas.

Paskolai nėra taikomas sutarties sudarymo mokestis, limito mokestis nepanaudoms lėšoms ar kiti paslėpti mokesčiai. Vienintelės paskolos sąnaudos – mokamos palūkanos. Palūkanų normos yra pateikiamos LHV banko tinklalapyje ir keičiamos, atsižvelgiant į pagrindinių palūkanų normų dinamiką (pvz., Euribor ir kt.), bet paprastai ne dažniau nei kartą per mėnesį.

Paskolos terminas yra vienas mėnuo, tačiau jis nuolat automatiškai pratęsiamas, jei paskolos užstatas sąskaitoje yra pakankamas. Palūkanos už naudojamą paskolą yra skaičiuojamos kartą per mėnesį, sąskaita yra debetuojama 5-ą kiekvieno mėnesio dieną. Paskola gali būti padengta anksčiau termino, parduodant sąskaitoje laikomus vertybinius popierius arba pervedant lėšų į sąskaitą.

5. Kaip bus skaičiuojama užstato vertė?

Jūs turite turėti pakankamą užstatą savo sąskaitoje sandoriams su svertu, t.y. norint gauti paskolą arba parduoti skolintus vertybinius popierius. Jei vertybinių popierių kainos judės nepalankia linkme, užstatas užtikrins, kad turimų vertybinių popierių vertė yra pakankama paskolos grąžinimui ar skolintų vertybinių popierių pozicijos uždarymui, atperkant vertybinius popierius. Užstato vertė yra apskaičiuojama kaip sąskaitoje esančių vertybinių popierių ir valiutos rinkos vertė, padauginus iš užstato normos (įkeitimo svorio). **Čia galite rasti finansinių instrumentų, priimamų kaip užstatas, sąrašą.**

LHV bankas turi teisę taikyti aukštesnį arba žemesnį įkeitimo svorį, priklausomai nuo banko traktuojamo vertybinių popierių rizikingumo. Norint stebėti užstato pakankamumo lygį, reikia sekti šiuo rodiklius: grynąjį nuosavų lėšų koeficientą ir laisvas lėšas.

Grynųjų nuosavų lėšų (margin) koeficientas

Margin koeficientas parodo užstatu garantuotą paskolos dalį. Paskolos atveju maksimalus margin koeficientas yra 100% (paskola nėra paimta) ir minimalus yra praktiškai begalinis (paskola viršija užstatą). Skolintų vertybinių popierių pardavimo atveju maksimalus margin koeficientas gali būti praktiškai begalinis (labai nedidelė parduotų skolintų vertybinių vertė palyginus su užstato verte) ir minimalus margin koeficientas gali būti -100 % (jei nėra jokio užstato).

Bet kuriuo atveju margin koeficientas turi viršyti 50% tiek paskolai, tiek skolintų vertybinių popierių pardavimui. Ši riba yra nustatyta tam, kad atitiktų šiuos kriterijus:

- Paskolos atveju – tarkime, paskola yra garantuota vertybiniais popieriais, kurių įkeitimo svoris yra 50%, ir klientas paima maksimalią paskolą (margin koeficientas tuomet siektų 50%). Šiuo atveju vertybinių popierių kaina turėtų kristi 50%, kad nebebūtų galimybės grąžinti paskolos bankui.
- Skolintų vertybinių popierių pardavimo atveju – tarkime, klientas pardavė skolintų vertybinių popierių už maksimalų leistiną kiekį (margin koeficientas tuomet siektų 50%). Šiuo atveju parduotų vertybinių popierių kaina turi pakilti 50%, kad nebebūtų galimybės atpirkti pasiskolintų vertybinių popierių.

Jei margin koeficientas krenta žemiau 50%, klientas turi įkeisti daugiau turto arba vykdyti įsipareigojimus – t.y. uždaryti trumpąją poziciją arba gražinti paskolą. Trumpoji pozicija uždaroma atperkant parduotus pasiskolintus vertybinius popierius. Paskola gražinama į sąskaitą pervedant lėšų arba parduodant sąskaitoje laikomus vertybinius popierius.

Jei margin koeficientas nukrenta iki 40 %, LHV gali likviduoti kliento pozicijas vienašališkai, kol koeficientas pasieks bent 50%. LHV perspės klientą el. paštu, jei margin koeficientas nukris iki 45%.

Margin koeficientas yra skaičiuojamas pagal šią formulę:

A – įkeistas turtas (užstatas), L – paskola, S – parduotų skolintų vertybinių popierių rinkos kaina.

Parduotų skolintų vertybinių popierių atveju (short pozicija):

$$\frac{A - 0.75S}{0.75S}$$

Paskolos atveju (long pozicija):

$$\frac{A - 0.5L}{A}$$

Parduotų skolintų vertybinių popierių ir paskolos atveju (short ir long pozicija):

$$\frac{A - \sqrt{A^2 - 1.5S(2A - L - 1.5S)}}{1.5S}$$

Laisvos lėšos

Laisvos lėšos parodo, kokia suma gali būti pasiskolinta, margin koeficientui nenukrentant žemiau 50% ribos. Margin koeficientas ir laisvos lėšos yra susieti tarpusavyje taip, kad, kai margin koeficientas pasiekia 50%, laisvų lėšų nebelieka (jos tampa lygios 0). Pavyzdžiui, jei sąskaitoje turite 1000 eurų vertės valiutos (laisvos lėšos siektų: 750 eurų), jūs galite atlikti šiuos sandorius:

	Ta pačia valiuta	Kita valiuta
Nusipirkti vertybinių popierių su įkeitimo svoriu 0%	1,000 EUR*	750 EUR*
Nusipirkti vertybinių popierių su įkeitimo svoriu 50%	2,000 EUR*	1,500 EUR*
Nusipirkti vertybinių popierių su įkeitimo svoriu 60%	2,500 EUR*	1,875 EUR*
Parduoti skolintų vertybinių popierių	2,000 EUR*	2,000 EUR*
Nusipirkti valiutos		3,000 EUR*

*laisvos lėšos (išreiškiant eurais)

Kitas pavyzdys: jei sąskaitoje turite 1000 eurų vertės vertybinių popierių, kurių įkeitimo svoris yra 50% (laisvos lėšos 500 eurų), tuomet galite atlikti šiuos sandorius:

Nusipirkti vertybinių popierių su užstato rodikliu 0%	500 EUR*
Nusipirkti vertybinių popierių su įkeitimo svoriu 50%	1,000 EUR*
Nusipirkti vertybinių popierių su įkeitimo svoriu 60%	1,250 EUR*
Parduoti skolintų vertybinių popierių	1,333 EUR*
Nusipirkti valiutos	2,000 EUR*

*laisvos lėšos (išreiškiant eurai)

6. Kokios yra skolinimosi rizikos?

Akcijų įsigijimo finansavimas paskola reiškia naudojimąsi svertu. Prekyba su svertu yra itin patogi aktyviems investuotojams, tačiau taip pat susijusi su daugeliu rizikos rūšių. Spauskite čia, norėdami peržiūrėti [įvairių su investavimu susijusių rizikos rūšių aprašymą](#).

7. Kaip bus skaičiuojamos palūkanos?

Palūkanos skaičiuojamos taikant "act./360" metodą, t.y. laikant, kad metuose yra 360 dienų, o paskola naudojama faktinį dienų skaičių. Palūkanos yra debetuojamos iš sąskaitos 5-ą kiekvieno mėnesio dieną.